

Matematika A3 építőmérnököknek 13. gyakorlat

Lineáris differenciálegyenletrendszerek

Keresünk $x(t)$, $y(t)$ függvényeket, melyek teljesítik az alábbi egyenleteket:

$$a_1x' + b_1x + c_1y' + d_1y = f(t) \quad (1)$$

$$a_2x' + b_2x + c_2y' + d_2y = g(t), \quad (2)$$

ahol a_i, b_i, c_i, d_i adott konstansok, $f(t), g(t)$ adott függvények.

Bevezetjük a D deriválási operátort, ami egy függvényhez a deriváltját rendeli. Azaz $Dx = x', Dy = y'$. Ennek segítségével kiszámolhatjuk az alábbi determinánsokat:

$$\Delta = \begin{vmatrix} a_1D + b_1 & c_1D + d_1 \\ a_2D + b_2 & c_2D + d_2 \end{vmatrix}$$

$$\alpha = \begin{vmatrix} f(t) & c_1D + d_1 \\ g(t) & c_2D + d_2 \end{vmatrix}$$

$$\beta = \begin{vmatrix} a_1D + b_1 & f(t) \\ a_2D + b_2 & g(t) \end{vmatrix}$$

Ezután megoldjuk a $\Delta x = \alpha$, $\Delta y = \beta$ differenciálegyenleteket. Az így kapott $x(t)$, $y(t)$ megoldásokban szerepelnek különböző választható konstansok. Ezek közül például az $y(t)$ egyenletében szereplő konstansok kifejezhetők az $x(t)$ -ben szereplő konstansokkal, ha visszahelyettesítjük a megoldásokat (1), (2) egyenletek valamelyikébe. Így kapjuk meg a rendszer általános megoldását.

1. feladat Oldja meg az alábbi kezdetiérték-problémát!

$$2x' = y' + y, \quad y' = 2x' + 2x, \quad x(0) = 1, \quad y(0) = -2$$

2. feladat Oldja meg az $x' = y + e^{2t}$, $y' = x$ differenciálegyenlet-rendszert!

3. feladat Oldja meg az $x' + x + y' + 2y = e^t$, $x' + 2x + y' + 4y = 0$ differenciálegyenlet-rendszert!

4. feladat Oldja meg az alábbi kezdetiérték-feladatot:

$$x' = 3x - 2y, \quad y' = 2x - 2y, \quad x(0) = 1, \quad y(0) = -1.$$

5. feladat Oldja meg az alábbi differenciálegyenlet-rendszert: $x' + x = -y$, $2x' = -y' - y$.